

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

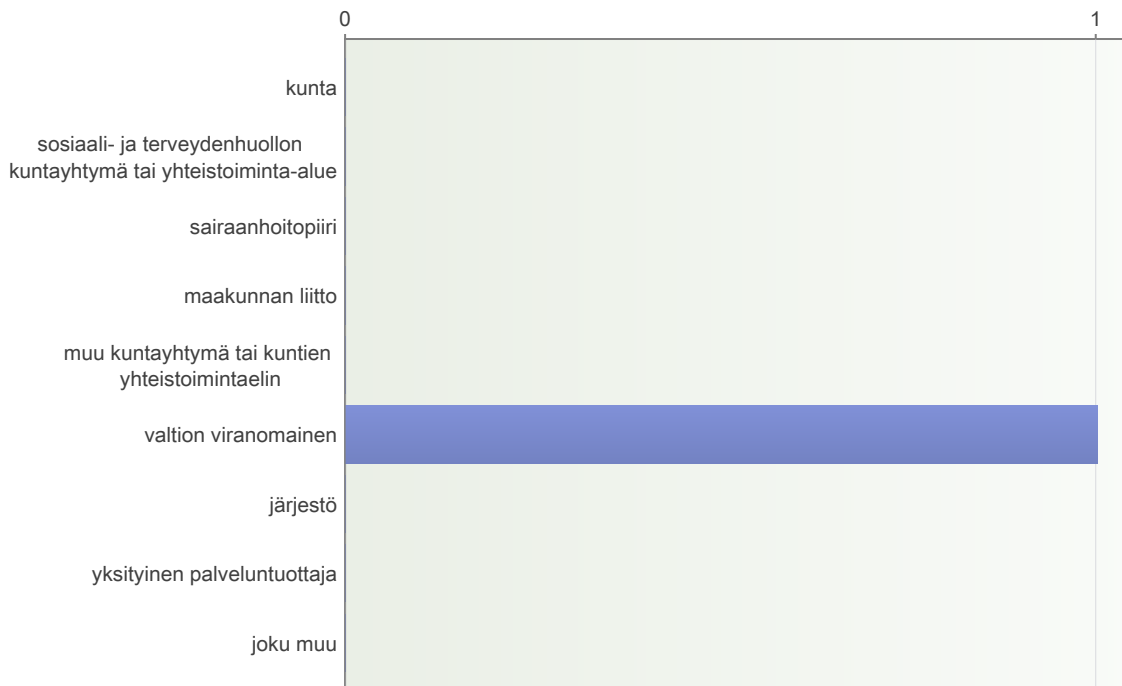
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Itä-Suomen aluehallintovirasto	Marja Hyvärinen	Terveydenhuollon ylitarkastaja Marja Hyvärinen, marja.hyvarinen@avi.fi, 0295016897		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakasryhmät ovat kovin erilaisia, yksittäisiä palveluita tarvitsevat ja moniongelmaiset, valinnanvapauden toteutuminen haaste. Sosiaali- ja terveydenhuollon integraatio?
 - Hyvinvointierot haja-asutusalueiden ja keskusten välillä todennäköisesti kasvavat
 - 20 % asiakkaista käyttää 80 % palveluista – suurkuluttajien hallinta? Kykeneekö paljon palveluja tarvitseva valitsemaan kokonaisuuden kannalta katsottuna parhaat palvelut
 - Integraatio olisi parempi tie vahvistaa palvelujen saatavuutta ja kustannusten hillintää
 - Vähitellen ja kokeilujen kautta siirtyminen valinnanvapauteen olisi järkevämpi ratkaisu
- Sosiaalihuolto:
- palvelujen vähäisyys harvaan asutuilla seuduilla ei mahdollista aitoa valintaa
 - uudistus hyödyttäisi korkeintaan suurimpien kaupunkien asukkaita ja heistäkin vain osaa – enemmän terveydenhuollon palvelujen käyttäjiä kuin sosiaalihuollon asiakkaita
 - merkittävä osa sosiaalihuollon palvelujen käyttäjistä ei pysty itsenäisesti valitsemaan palveluja (mm. lastensuojelun asiakkaana olevat lapset, vaikeasti vammaiset ja kehitysvammaiset henkilöt, vakavista mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivät sekä dementoituvat vanhukset), joten valinnanvapaussäännökset ovat tarpeettomia

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

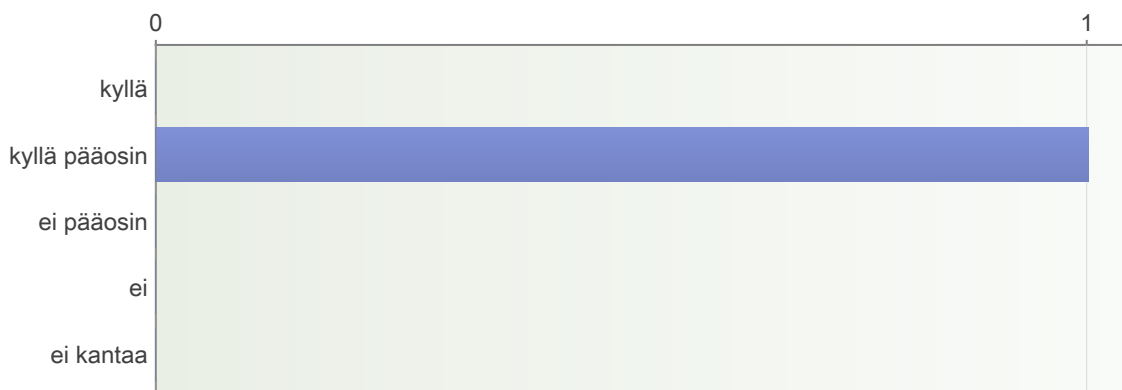
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Riittääkö asiakkaan tieto valinnan tekemiseen, erilaiset asiakasryhmät
 - Eriarvoisuus syrjäseudulla ja keskuksissa asuvan väestön kesken
 - Palvelukokonaisuuden pirstoutuminen huolestuttaa
 - Sote-keskukset liian laajoja?
 - Automaattinen listautuminen ellei kykenevä tekemään valintaa
- Sosiaalihuollon osalta viitataan kysymyksen 1vapaamuotoisiin perusteluihin.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

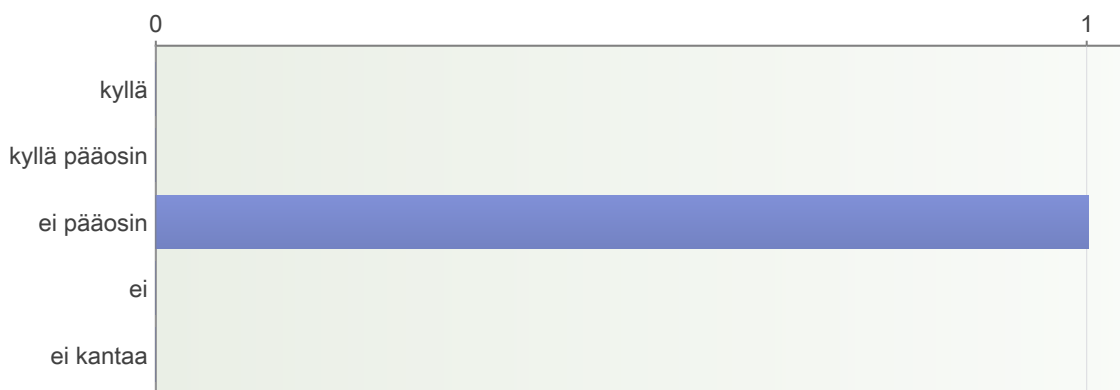
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen pirstaleisuus, pystyykö asiakas hahmottamaan mistä palvelun saa, ihmisten eriarvoisuus asuinalueen mukaan
- Osa asiakkaista kykenee mutta osa ei, päätöksen tekeminen vaatii paljon tiedonhankintaa tarjonnasta

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

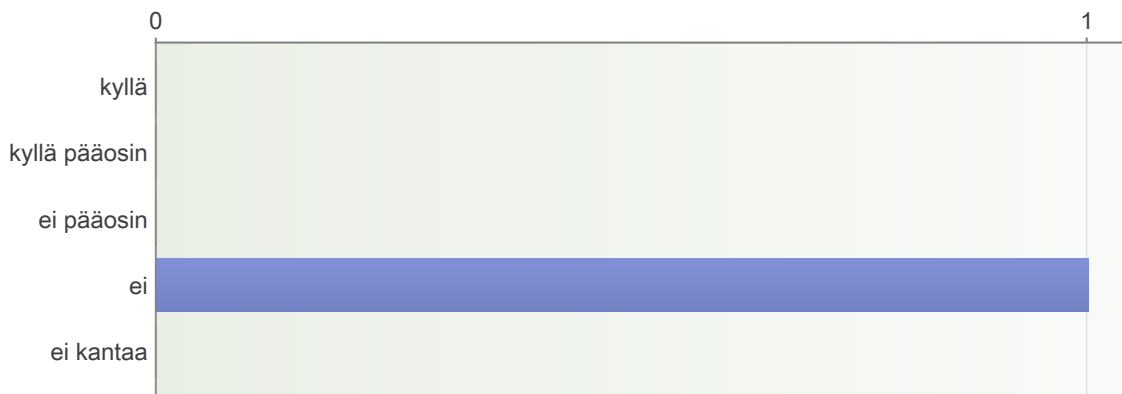
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Integraatio turvaisi runsaasti palveluja tarvitsevien palvelukokonaisuuden
- Integraation myötä peruspalveluiden vahvistaminen, esim. joustavat konsultaatiot (mielenterveys- ja päihdepalvelut, kuntoutus, neuvola-varhaiskasvatus), moniammatillinen yhteistyö
- Sosiaalihuolto: uudistus ei toisi tähän asiaan merkittäviä parannuksia. Sosiaalihuoltolaissa jo nyt selkeä yhteistoimintavelvoite kaikkien asiakkaan asiassa merkityksellisten viranomaisten ja asiantuntijoiden kesken ja myös muut viranomaiset ovat velvollisia osallistumaan palvelujen järjestämiseen asiantuntijuudellaan sitä pyydettyäessä.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

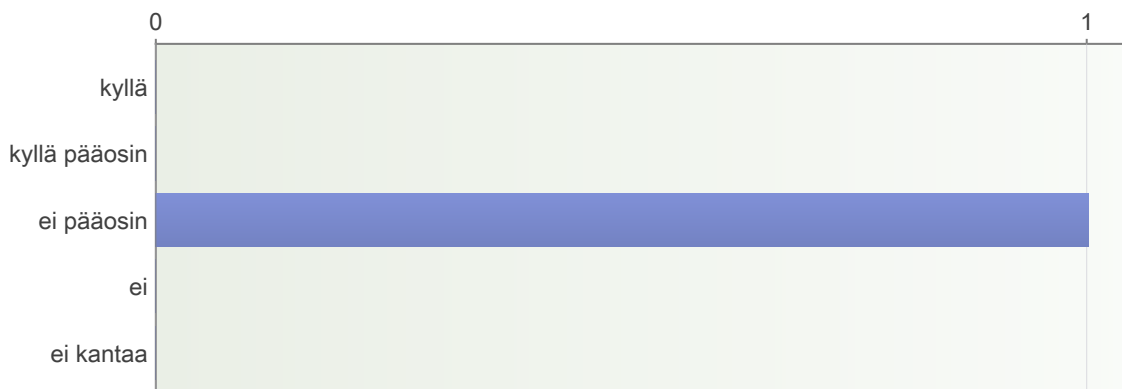
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tietojärjestelmät eivät valmiit, sujuvat palvelukokonaisuudet eivät toteudu.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

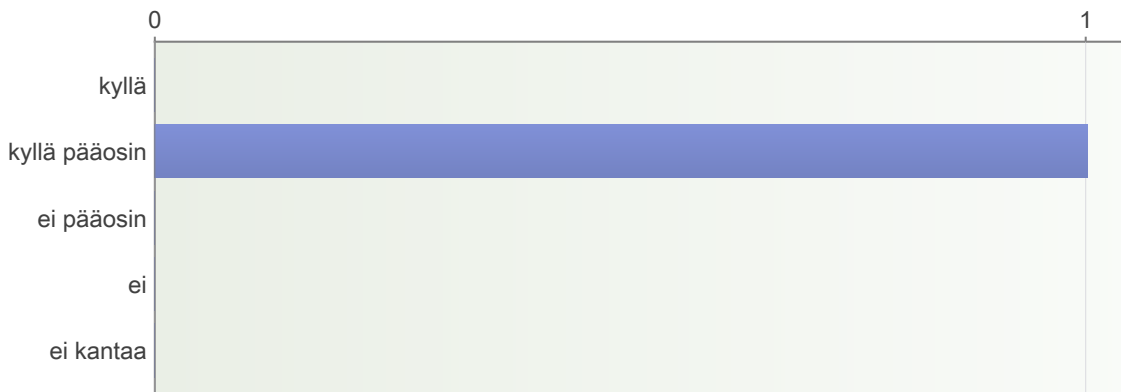
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Tietojärjestelmät puutteelliset, kattavan, ajantasaisen seurannan vaikeus
Rahoituksen oikeudenmukaisuus, miten rahavirrat ohjautuvat

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

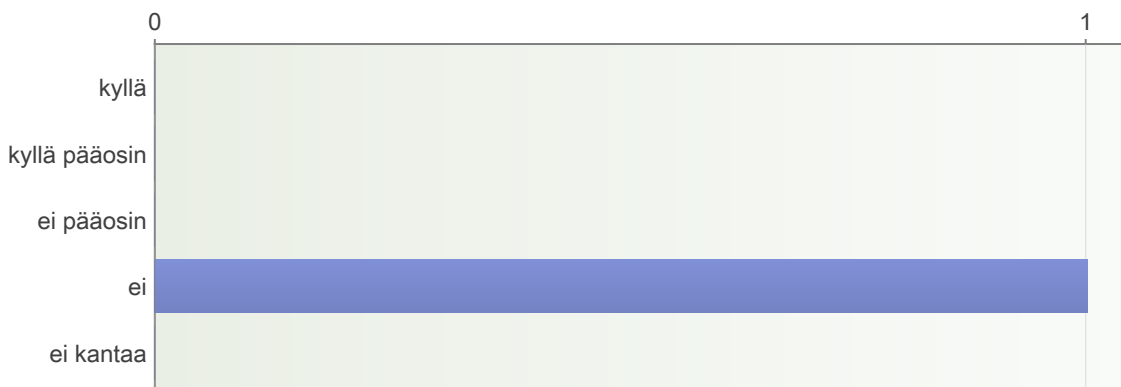
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Levittää hyviä käytäntöjä, perinteisen toimintakulttuurin muuttuminen
Sosiaalihuolto: Ei pääosin. Perusteluja esitetään edellä olevissa vastauksissa. Sosiaalihuolto on pääosin viranomaistoimintaa, palvelujen kehittäminen voi toteutua vain yhteistyössä viranomaisten ja palveluntuottajien kesken. Kilpailu ja kilpailuttaminen eivät sovellu tilanteisiin, joissa ei ole kyse aidosta valinnanmahdollisuudesta ja aidosta kyvystä valita

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

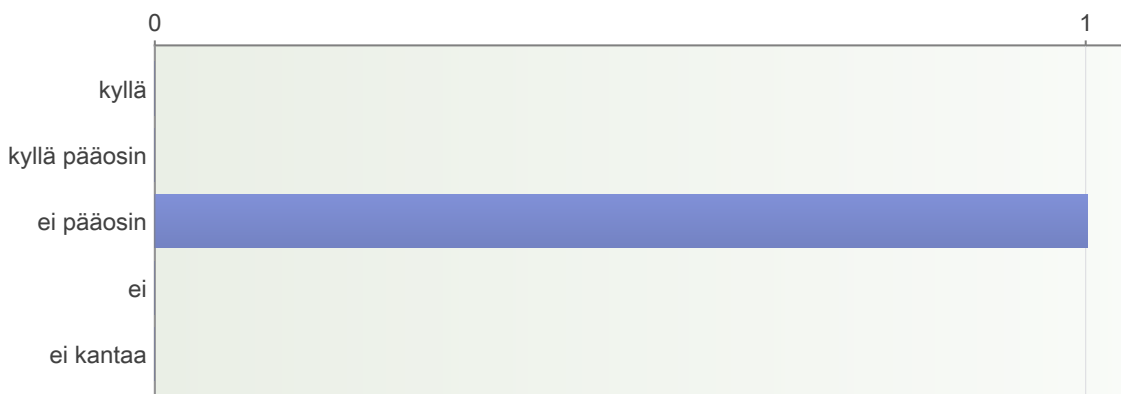
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Yhtenevät toimintatavat hajoavat, keskeistä olisi hyvä suunnittelu

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvueluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Henkilöstön saatavuus reuna-alueilla on haasteellista

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palveluvalikoima pääosin sopiva.
Onko tarkoituksenmukaista määritellä palvelut? => maakunnan tarpeen pohjalta
Rajoittaako sote-keskusten perustamista?
Integraation ja konsultaation toteutuminen => esim. psykiatrian palveluiden konsultaatiomahdollisuus perustasolla
Kuntoutustoiminta - tarpeen arviointi on, mutta missä kuntoutuksen toteuttaminen?

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sopiva pääosin! Entä suunterveydenhoitoon liittyvät laboratoriopalvelut on tarkoitus järjestää?
Suunterveydenhuollon palveluissa on alueellisia suuria eroja? Miten tässä mallissa taataan palvelujen tasa-arvoinen saatavuus?

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

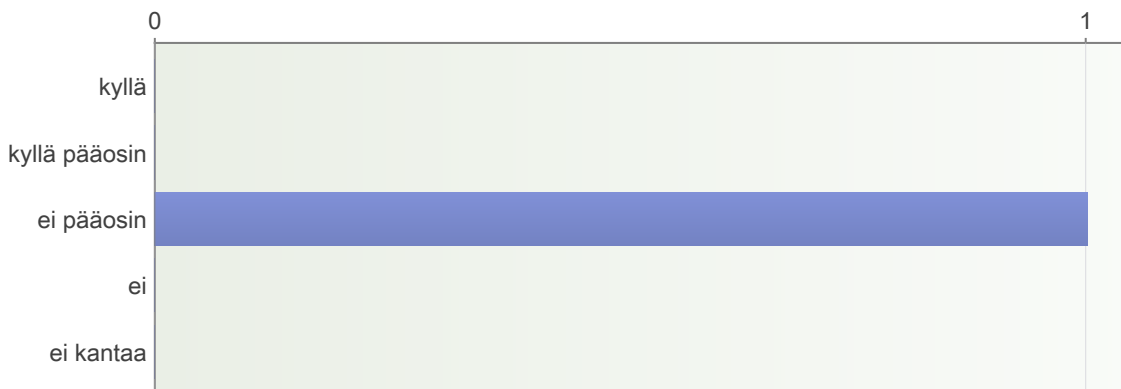
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?
Missä kuntoutustoiminta?

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

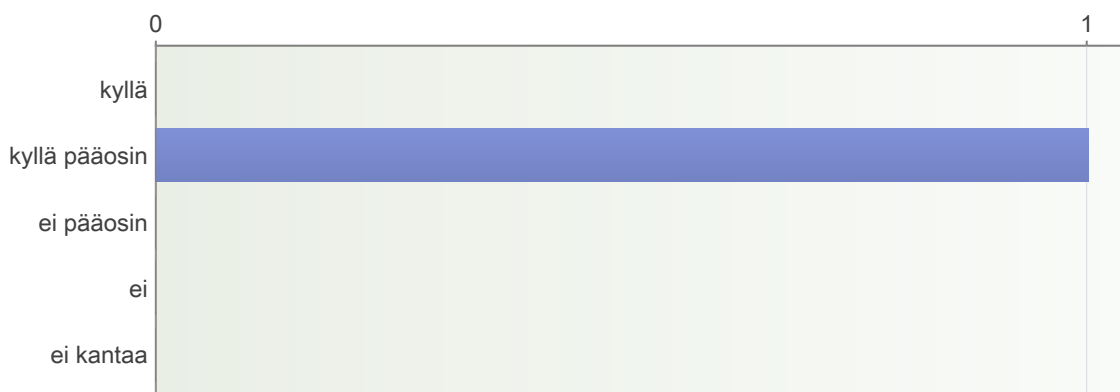
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Rajoittaako sote-keskusten syntyä?

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

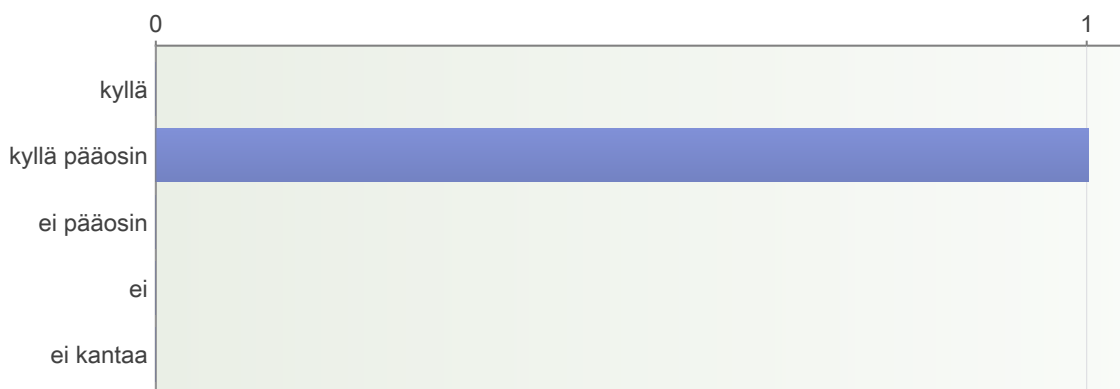

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

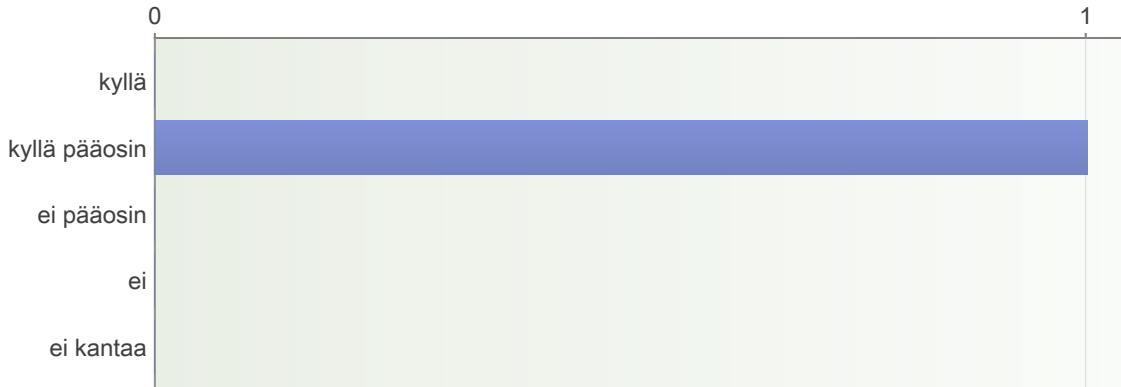

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

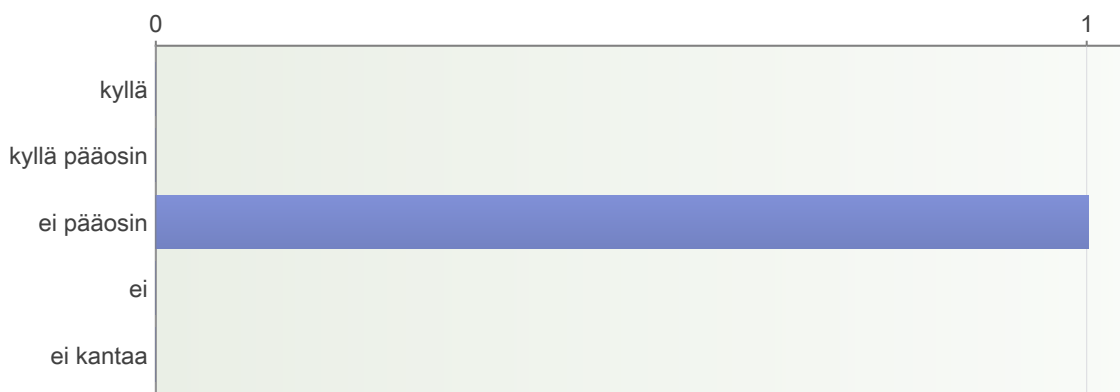
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Huoli siitä, että erikoisalajat supistuvat/lakkaavat sairaaloista ja päivystystoiminta vaarantuu!
Moniammatillisen työskentelyn vaarantuminen
Hoidon jatkuvuus vaarantuu!
"Shoppailuilmio" vaarana => lisäkustannukset hoitopaikan vaihdoksista!

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

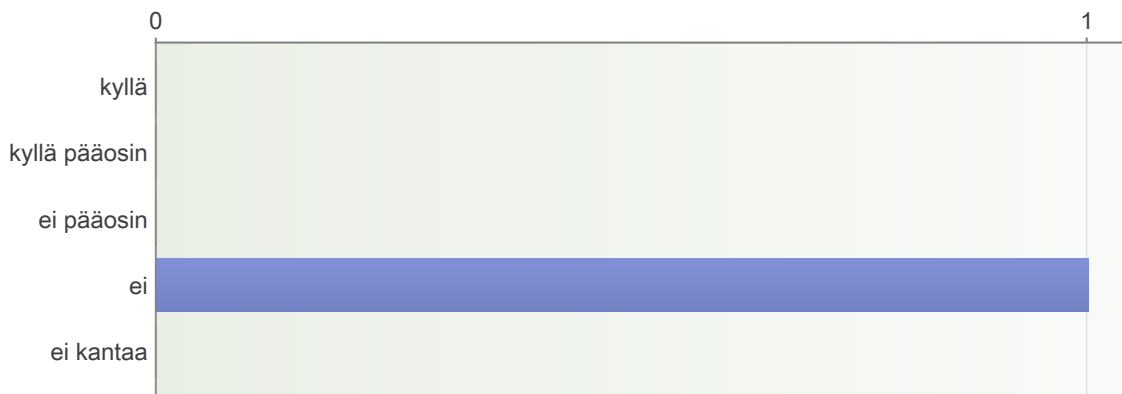
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Intressiristiriidat
Päivystyksen turvaaminen, kustannukset?
Hoitoketjujen pirstaloituminen vaarana

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

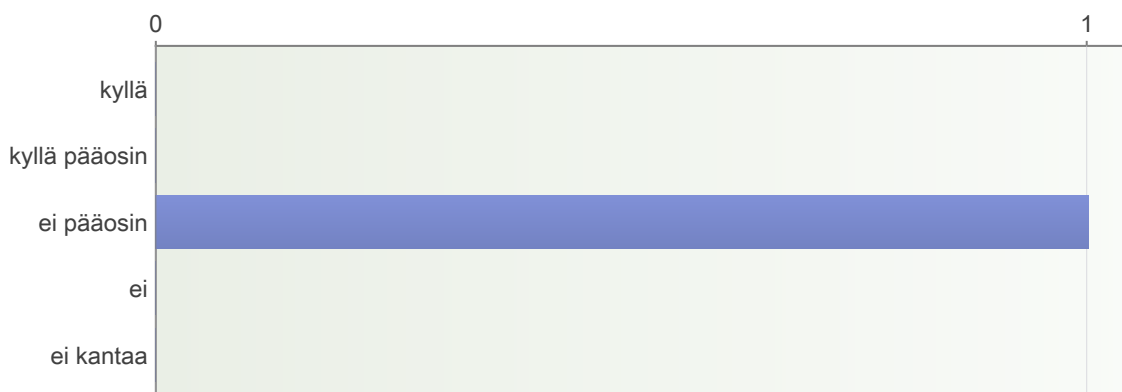
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Miten turvataan toimiva päivystysjärjestelmä?

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

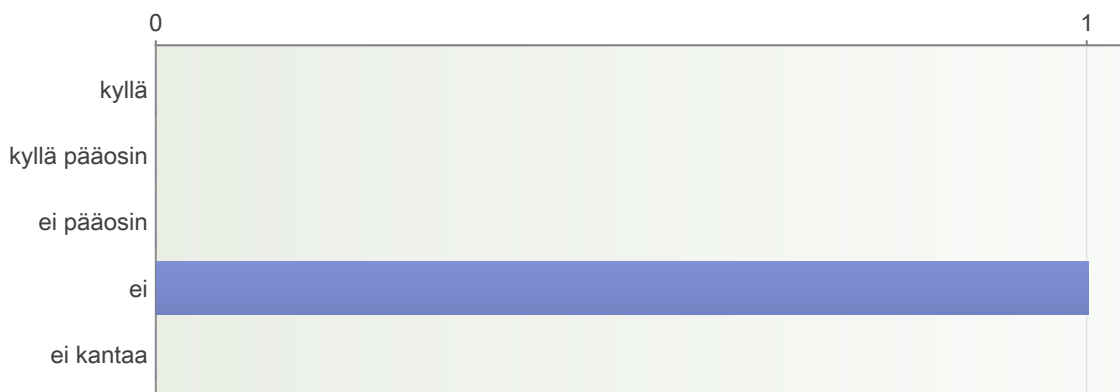

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

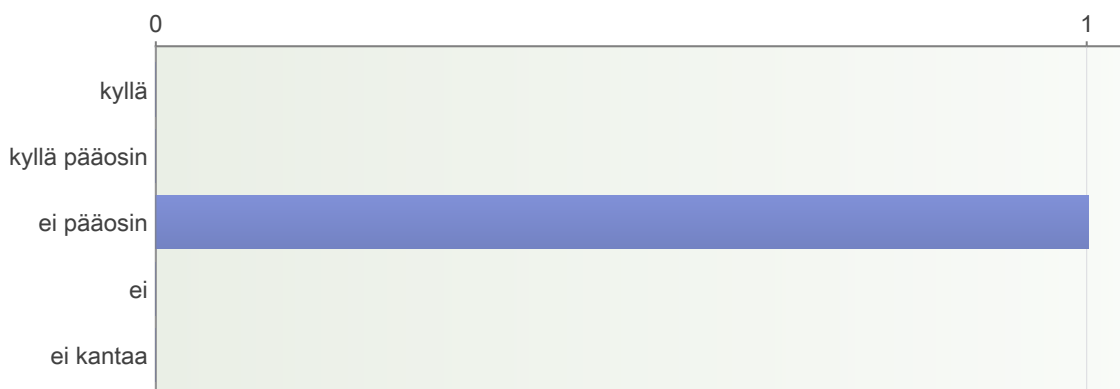

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

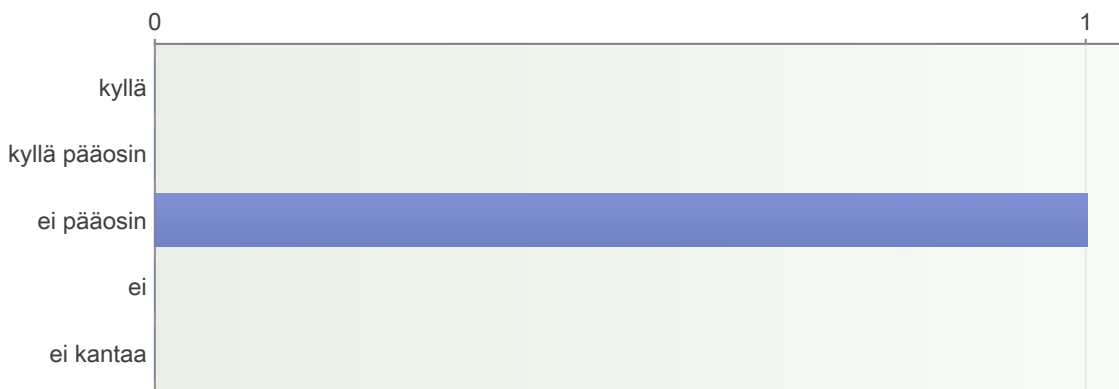
Vastaajien määrä: 1

- Erilaiset potilasryhmät
Vaikeasti hahmotettava niille, joilla on paljon palvelun tarvetta
Palvelun tarpeen huolellinen arviointi, oikeusturvan toteutuminen?

Sosiaalihuolto: e) Ei kantaa. mm. kehitysvammaisten kohdalla haasteellinen; kuka käyttää tosiasiallista valtaa kun otetaan vaihtoehto, että tuettuna pystyy päättämään. Esitys on hyvä silloin kun henkilö aidosti pystyy suunnittelemaan ja päättämään palveluistaan – koskee siis suhteellisen pientä osaa asiakkaista. Kokeilu ja pilotointi tuonee arvokasta tietoa tämän palvelumuodon onnistumisesta eri asiakkaille. Myös tässä ongelmana se, että valinnanvaraa ei palveluissa välttämättä ole. Muiden maiden kokemukset henkilökohtaisesta budjetoinnista eivät ole vain myönteisiä – ne tulisi ottaa huomioon. Tärkeää on myös, että voidaan budjetoida riittävästi rahaa, että valinnanvapaus olisi todellista. Kysymystä herättää myös se, vaikuttaako tämä palvelujen hintoja korottavasti...toisin sanoen, kenen eduksi lopulta koituu, asiakkaan vai palveluntuottajien?

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

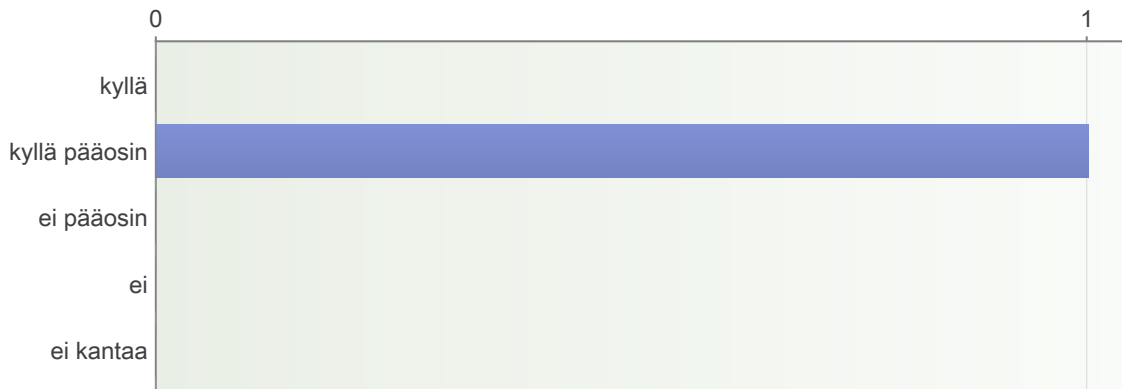

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

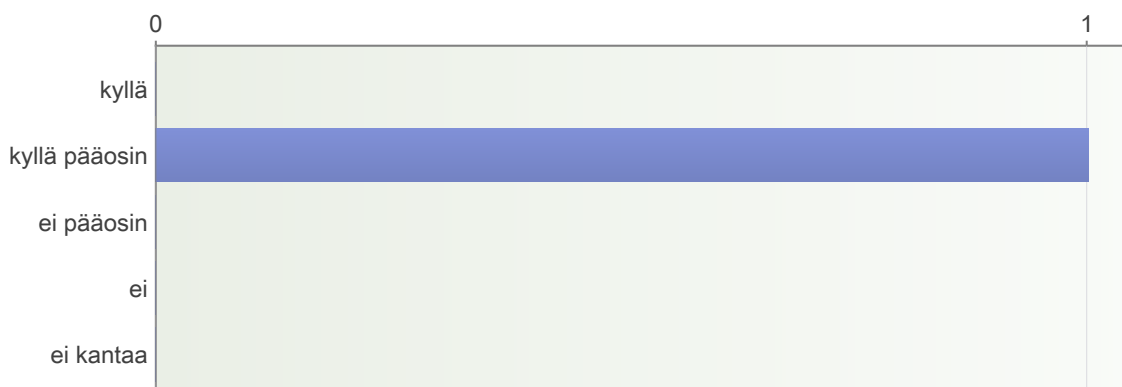
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Muu lainsäädäntö vielä keskeneräistä
- Kriteerien määrittelyminen tarkemmin
- Maakunnan hallinnollinen työtaakka kasvaa
- Todella vaikea ottaa kantaa tämän esityksen perusteella ja tilanteessa, jossa iso sote-uudistus on niin keskeneräinen.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

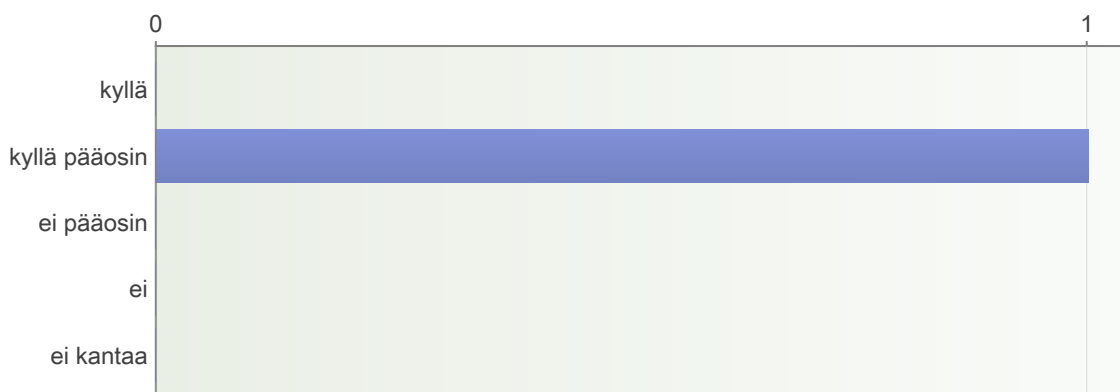

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

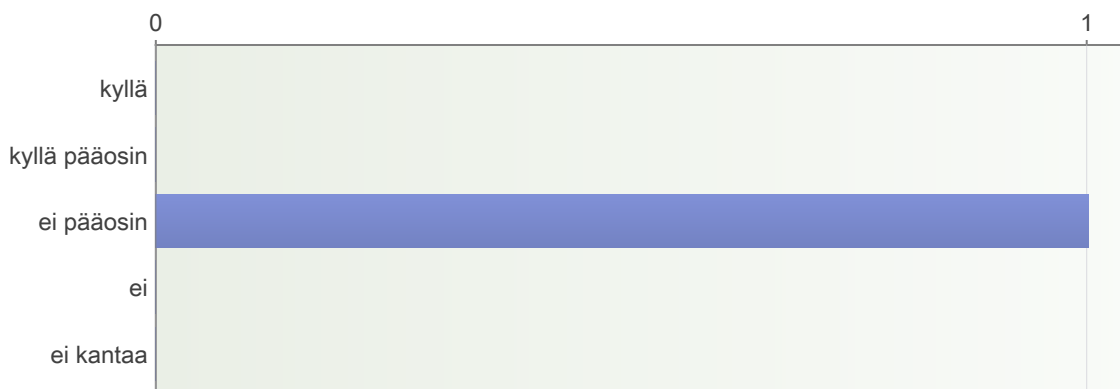

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

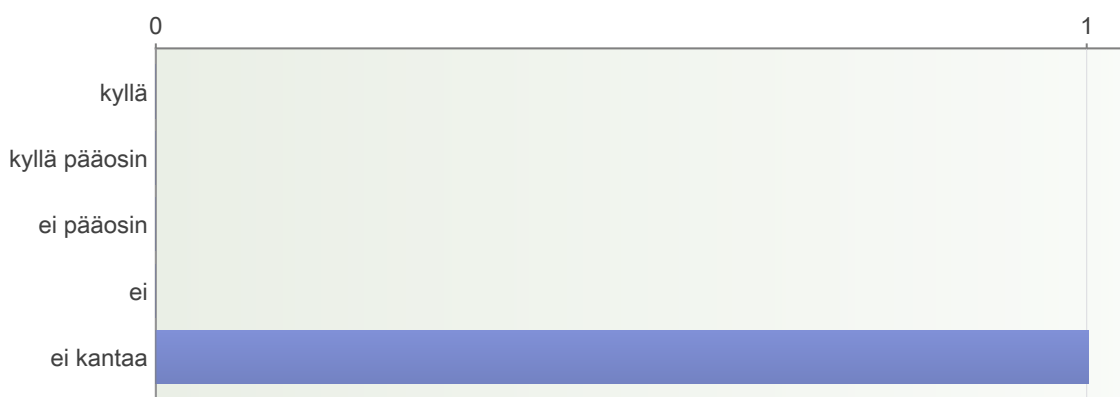
Vastaajien määrä: 1

- Huomattava hallinnollinen taakka
- Maakunnissa vaadittava yhtiöoikeudellinen osaaminen
- Maakunta voi asettaa suorapalvelujen tuottajalle vaatimuksen asiakkaan nopeammasta pääsystä hoitoon, kuin mitä laki edellyttää, hoitoon pääsy nopeutuu

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

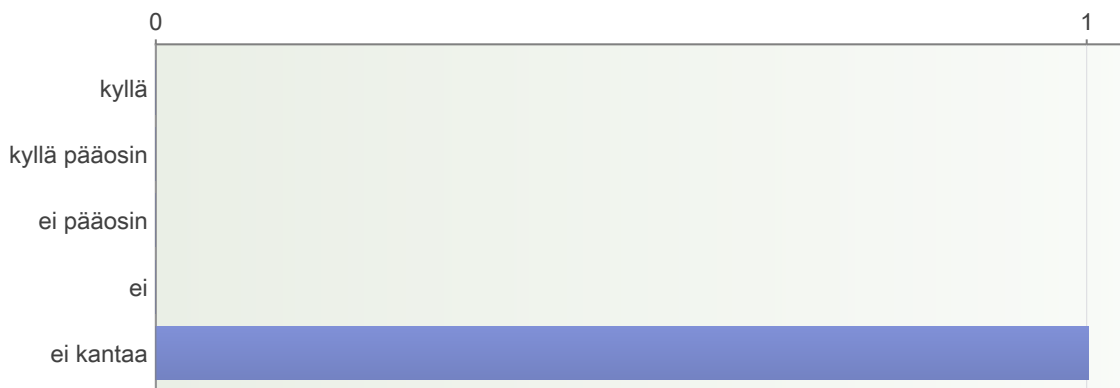

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

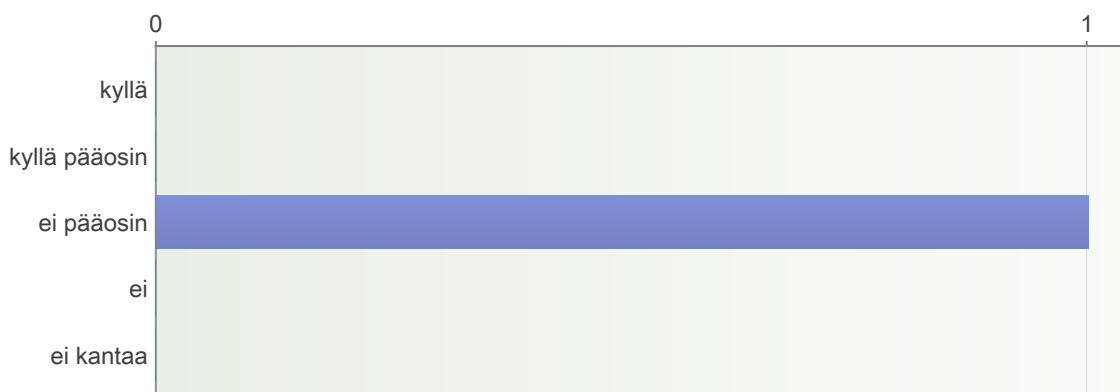

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

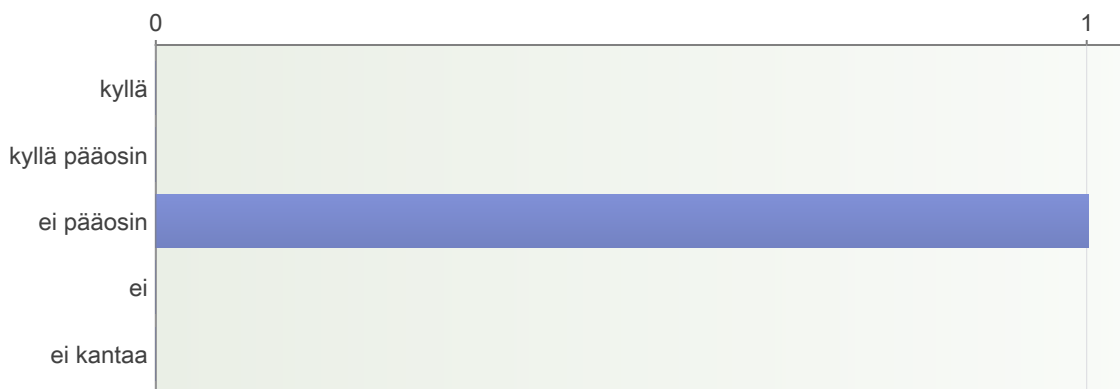

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

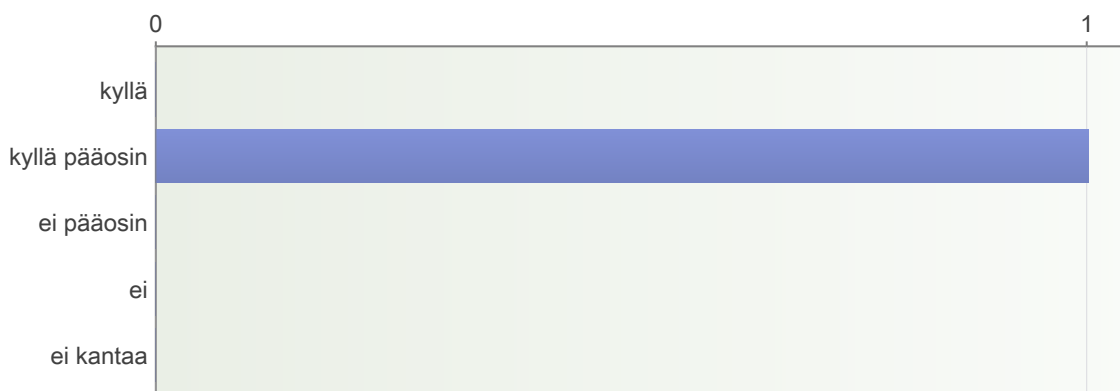
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ongelmia aiheuttaa henkilökohtaisen budjetin ja asiakaseteleiden käyttöönoton eriaikaisuus.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

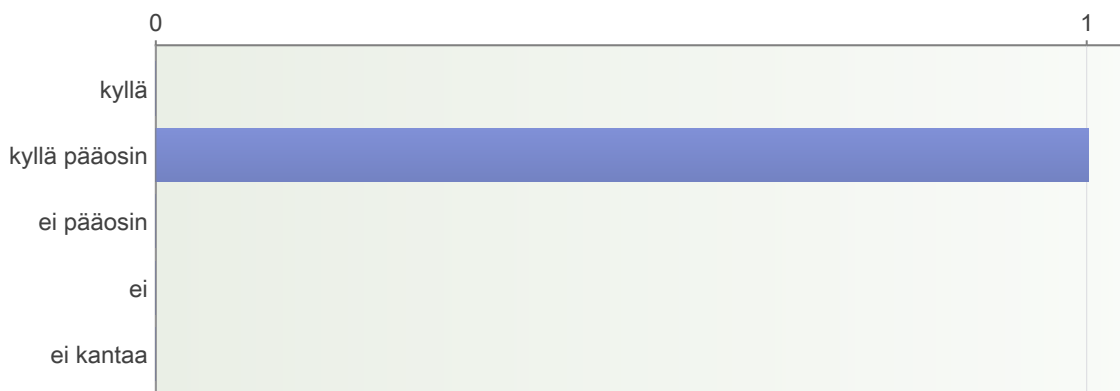

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

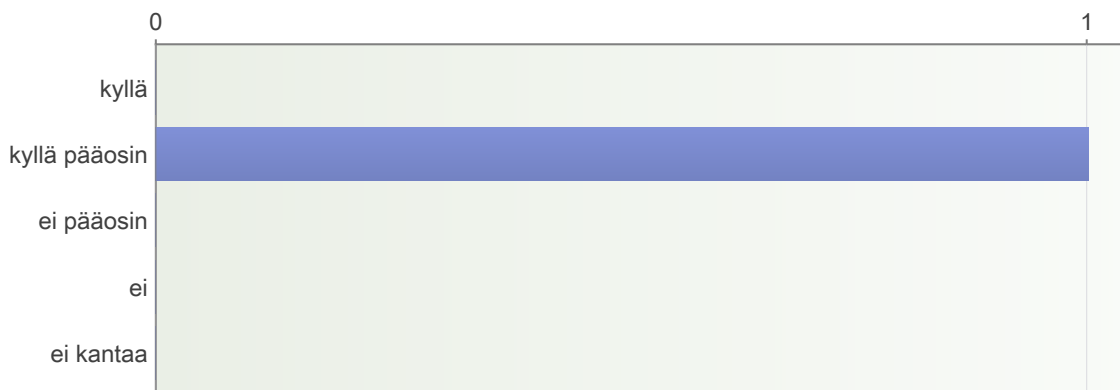

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalouden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

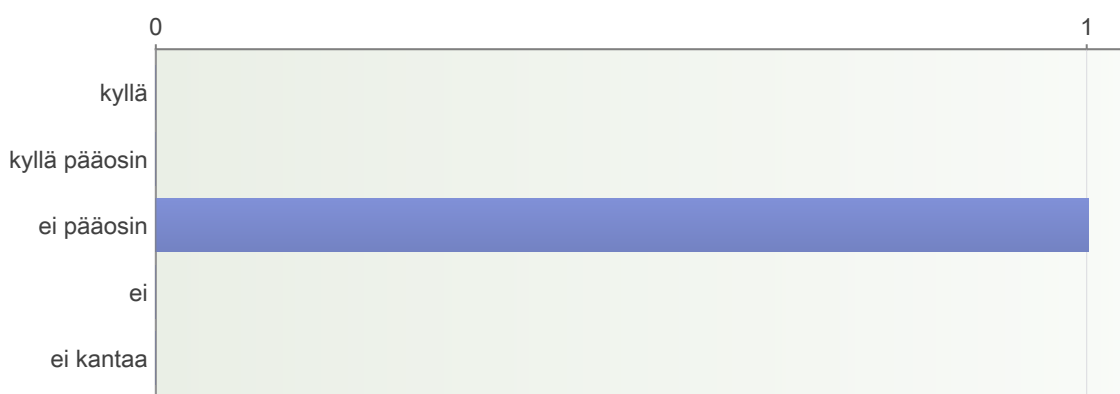

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

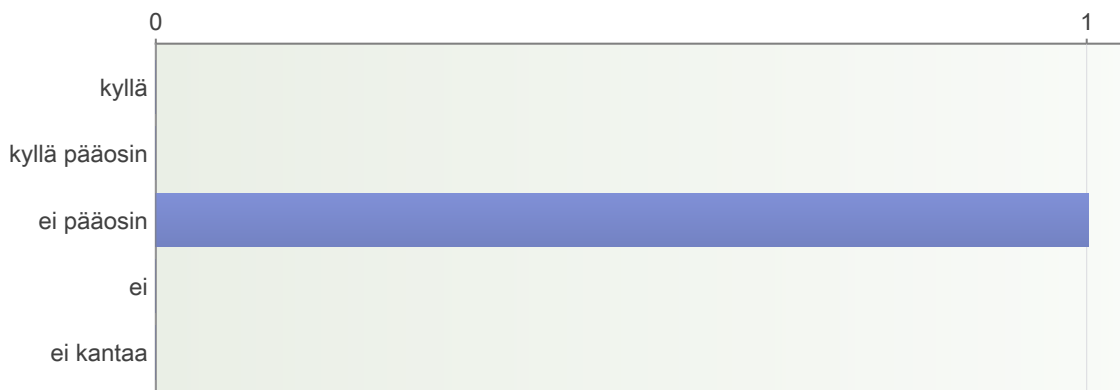
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suuret toimijat valtaavat toiminnan!

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Valvonnan muutokset – Luova – maakunta. Luova aloittaa yhtä aikaa sote- ja maakuntauudistuksen kanssa. Molemmilla vielä prosessien vakiintuminen kesken.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunnille siirtyy valvonta vastuuta - maakunnan valvonta-osaaminen?

Itä-Suomen aluehallintoviraston näkemyksen mukaan olisi tärkeää huolehtia uudistuksen vaiheistuksesta ja arvioida uudistusta erilaisten asiakkaiden tarpeiden pohjalta.

Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden kohdalla on keskeistä perus- ja erityispalvelujen ja sosiaalihuollon palvelujen integraatio, jotta tämä inhimillistä hätää kokeva ja paljon kustannuksia tuottava ryhmä saa sujuvat, kustannusvastaavat palvelut.

Ensimmäisessä vaiheessa on myös tärkeää arvioida nyt toteutettua erikoissairaanhoidon ja päivystyksen työnjaon ja keskittämisen vaikutuksia, mitä on jo suunniteltu valvonnan painopistealueeksi.

Valinnanvapauden lisääminen on selkeästi toisen vaiheen tavoite, joka koskettaa myös suurta osaa väestöstä, joiden palveluntarve on kuitenkin enemmän yksittäisten palvelutapahtumien kaltaista. Tähän vaiheeseen

eteneminen edellyttää merkittävää tietojärjestelmien integraatiota, jotta palveluista muodostuu toimiva kokonaisuus. Niin maakunnan järjestävän tahon valvonnan kuin valvovan viranomaisen toteuttaman valvonnan kannalta haasteena tulee olemaan vastuukysymysten määrittely palvelukokonaisuuksien ketjuutuessa useiden tilaajien ja tuottajien ollessa kysymyksessä.

Lisäksi aluehallintovirasto toteaa, että lakiluonnoksen 5 §:ssä säädetty yksi ja yhteinen asiakassuunnitelma sisältää ongelmia ja riskin muun muassa siitä, että sen laadintavastuullinen taho jää tarkkaan määrittelemättä. Vaarana on, että asiakkaita jää ilman palvelutarpeen asianmukaista ja osaavaa arviointia ja ilman asiakassuunnitelmia ja niiden tarkistamista. Palvelujen ohjaus ja neuvonta eivät voine olla täysin irrallaan palvelutarpeen arvioinnista ja palvelusuunnittelusta, vaan asiantuntevaa neuvontaa tulee sisällyttää sekä maakunnan että liikelaitoksen ja palveluntuottajien toimintaan.

Tämä säädös vaatii vielä tarkentamista yhteensovittamista nykyisen sosiaalihuoltolain (1301/2014) asiakassuunnitelmaa koskevan säännöksen kanssa, joka on selkeä ja kannatettava.

Lakiuudistuksen jälkeenkin on turvattava julkiselle sosiaalihuollolle tarpeenmukaiset toimintamahdollisuudet, koska sosiaalihuolto perustuu viranomaistoimintaan ja hallintomenettelyyn, joka kuuluu julkiselle vallalle.

Yksityiset palvelut tulee nähdä sosiaalihuollossa palveluvalikoimaa täydentävinä.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan Itä-Suomen alueelle syntyneet sote-kuntayhtymät ovat aiheellisesti huolestuneita siitä, miten hyvin toimivien ja pitkälle kehitettyjen palvelujärjestelmien käy uudistuksen myötä. Aiheellinen huomio on myös, miten erityisesti sosiaalipalvelujen ja terveystalvelujen tarvetta ehkäisevä, kuntiin jäävä toiminta, pystytään integroimaan tämän lain myötä syntyvään varsin kirjavaan korjaavien palvelujen valikoimaan ja toimimaan sen kanssa yhteen.

Suurena vaarana tämän lakiehdotuksen toteutumisessa on korjaavien palvelujen kustannusten hallitsematon kasvu. Epävarmaksi jää palvelujen saatavuuden ja laadun yhdenvertaisuuden toteutuminen.

Toivottavaa olisi, että tulevan valvontaviranomaisen toimintaa ja toimivaltaa koskevat säännökset olisivat käytettävissä mahdollisimman pian ja vertailtavissa tämän lakiesityksen kanssa.

Sotokeskuksissa tehtävä preventiivinen työ jää esityksessä korjaavan työn jalkoihin.

Lakiluonnoksesta puuttuu yksityisten sote palveluntuottajien varautumisvelvoite. Tämä tulee lisätä lakiin. Myös yksityisten on varauduttava palvelujen tuottamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Samoin myös yksityisten tulee varautua komplikaatioiden hoitoon. Nykyisin yksityisissä palveluissa tapahtunut komplikaatio ohjautuu julkiselle puolelle korjattavaksi niin yleissairaanhoidon kuin suunterveydenhoidon puolella.

Järjestäminen ja tuottaminen on selkeästi erotettava.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- 80 §

Pykälän 1 momentissa säädetään, että maakunta ei saa suorittaa tarkastusta pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa.

Säännös sinällään ja sen tarkoitus on perustuslain mukaisen yksityisyydensuojan näkökulmasta oikea ja perustuslakivaliokunnan kanta on ehdottoman tärkeää ottaa huomioon. Kuitenkin, kuten perustuslakivaliokunta on todennut, säännösten pitäisi olla mahdollisimman täsmälliset tarkastustilanteiden toteuttamiseksi.

ISAVI ehdottaakin 80 §:ää tarkennettavaksi: ...muutoin kuin asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tilanteissa, joissa on erityinen syy tarkastaa myös yksityiskäytössä olevat tilat nimenomaan yksityisyydensuojan ja asiakasturvallisuuden toteutumisen näkökulmasta.

Tätä lisäystä ehdotetaan siksi, että valvontaviranomaisen saattaa olla tarpeellista tarkistaa, toteutuuko asiakkaiden yksityisyydensuoja tosiasiaassa vai onko asuinhuoneisiin sijoitettu asumaan esimerkiksi useita henkilöitä vastoin annettua ilmoitusta. Mikäli säännökseen ei tehdä tätä lisäystä, pyydetään asiaan liittyvää ohjausta lisäämään hallituksen esitykseen. Erityisesti palvelujen järjestämistä vastuussa olevan maakunnan tulee

voida varmistua siitä, että palveluntuottajan toimitilat täyttävät inhimillisen elämän ja välttämättömän asiakasturvallisuuden kriteerit myös niiltä osin kuin ne ovat asiakkaiden yksityiskäytössä. Lisäperusteluna todettakoon, että lupaviranomaiselta poistunee uuden lainsäädännön myötä oikeus tarkastaa asumispalvelujen toimitilat ennen toimiluvan myöntämistä, joten vastuu tiloista ja niiden käytöstä jää järjestämisvastuullisen maakunnan valvontaan.

81 §

Vastuu järjestettyjen palvelujen laadun valvonnasta ja siihen liittyvästä menettelystä siirtyy tämän säännöksen myötä kunnilta maakunnille, joille on tässä §:ssä säädetty selkeä toimintamahdollisuus ja -velvollisuus tilanteissa, joissa asiakkaan palvelut eivät vastaa tarpeita ja odotuksia.

Säännös on asianmukainen.

82 §

Ei huomauttamista.